

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՄՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷ ՀԻՄՆԱԴՐԱՍ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում
Օտար լեզուների և գրականության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Թ.Թադևոսյան /Ա.Ա.Հ/

Մալ Արձանագրություն № 1

28.08.2025 թ.

ՕԼԳ/բ-065 «Գործնական հնչյունաբանություն»

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 023102.00.6 «Օտար լեզու և գրականության»
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 023102.02.6 «Թարգմանչական գործ»

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Օտար լեզուների և գրականության ամբիոն
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա, հեռակա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ՝ առկա, 1-ին կուրս I կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Ա. Դանիելյան
/անուն, ազգանուն/

Էլ՝ hացե/ներ
arina.danielyan@mail.ru

Վանաձոր- 2025թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	.. .
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	.. .
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	.. .
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	.. .
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	.. .
9.	Ուսումնառության	մեթոդները .. .
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	.. .
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	.. .
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	.. .
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	.. .
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	.. .
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	.. .

13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.	.. .
14.	Գնահատում.	.. .
14. 1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.	.. .
14. 2.	Հարցաշար.	.. .
14. 3.	Գնահատման չափանիշներ.	.. .
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.	.. .

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Գործնական հնչյունաբանություն» դասընթացը կարևորվում է ժամանակակից կրթության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է **023102.00.6** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- ուսանողներին ամբողջական պատկերացում տալ անգլերենի հնչյունական համակարգի ձևավորման և արտասանական առանձնահատկությունների, բանավոր խոսքի և գրավոր տեքստերի հնչյունական և հնչյունաբանական կառուցվածքի մասին:
- ծանոթացնել ժամանակակից անգլերեն լեզվի հնչյունաբանության կարևորագույն հիմնախնդիրների հետ:
- նախապատրաստել նրանց ավելի նորմատիվային արտասանության և անգլերեն խոսքի տարբեր ոճերի մեջ ազատ կողմնորոշվելու ունակությանը:
- ուսանողներին ամբողջական պատկերացում տալ անգլերենի հնչյունական համակարգի ձևավորման վերաբերյալ
- ծանոթացնել արտասանական առանձնահատկություններին:
- լեզվի զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- առարկայի չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- լեզվական իրողությունների համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- ուսանողների մոտ ձևավորել արտասանական ունակություններ:
- ամրապնդել բանավոր վերարտադրելու և զանազան վերլուծությունների ենթարկելու հմտությունները, որոնք ավելի են դյուրին դարձնում անգլերեն լեզվի տիրապետումը:
- ձևավորել անգլերեն լեզվի խոսքային գործունեության բոլոր հմտությունները, որը ենթադրում է հնչյունական, վանկային, շեշտային, ռիթմային և հնչերանգային մեխանիզմների ձևավորում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել լեզվի հնչյունաբանական միավորները (ձայնավոր և բաղաձայն հնչյուններ, երկհնչյուններ, վանկ, շեշտ):
- Բացատրել հնչյունաբանության օրինաչափությունները:

---

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

- Գաղափար տալ ուղղագրության և ուղղախոսության, ինչպես նաև հնչյունափոխության վերաբերյալ:
- Ուսուցանել լեզվի վանկային համակարգը, վանկի դերն ու նշանակությունը:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել բառի և նախադասության արտասանությանը առնչվող հետազոտություններ, վերլուծություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել առարկայի առանձնահատկությունները լեզվաբանության ուսումնասիրության համատեքստում:
- Ներկայացնել անգլերենի հնչյունական համակարգի պատմական զարգացման միտումները:
- Քննարկել անգլերենի արտասանական բազային և հնչյունական համակարգի ուսումնասիրության մեթոդներն և ուղղությունները:
- Նկարագրել հին, միջին և նորագույն անգլերենի փուլերին բնորոշ լեզվական առանձնահատկությունները:
- Վերլուծել անգլերեն հնչյունների ծագումնաբանությանն առնչվող հարցեր և դրանց կառուցվածքային առանձնահատկություններ:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/ . . . . .

«Գործնական հնչյունաբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների նախկինում ձեռք բերված գիտելիքների, կարողունակությունների և հմտությունների առկայությունը, նախնական գիտելիքներ անգլերեն լեզվից՝ ավագ դպրոցի չափորոշիչներին համապատասխան կամ

«Գործնական հնչյունաբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը **023102.00.6** մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Անգլերեն լեզու», «Գործնական քերականություն», «Բանավոր խոսքի հմտություն» առարկաներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>
 Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

«Գործնական հնչյունաբանություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա անգլերեն լեզվի հնչյունների դասակարգումը և նրանց առանձնահատկությունները, հնչյունական տառադարձման համակարգը, հնչյունափոխության օրինաչափ փոփոխությունները, հնչյուն և հնչույթ հասկացության տարբերությունները, հնչյունների կազմավորման մեխանիզմը, անգլերեն լեզվի տոները
2. կարողանա տարբերակել նախադասության հնչերանգը և ռիթմական խմբերը, հարցական նախադասությունների տեսակները, հասկանալ զեղջված անդամներով նախադասությունները, փոխկապակցված հարցերի շարքը, ինչպես նաև տարբերակել պաշտոնական և ոչ պաշտոնական տեղեկատվությունը
3. տիրապետի նախադասության հնչերանգի հիմնական տեսակներին (հանդարտ, բարձրացող, իջնող, բարձրացող-իջնող), արտասանական սխալներից խուսափելու լեզվական կարողություններին ու հմտություններին, ինչպես նաև հասկանա ուսումնական տեսֆիլմերում հնչող երկխոսությունները և տարբերակի խոսողի վերաբերմունքը ներկայացվող տեղեկատվության վերաբերյալ
4. իմանա անգլերեն լեզվի հնչյունական համակարգի մասին, որն անհրաժեշտ է անգլերենի՝ որպես օտար լեզվի դասավանդման համար,
5. իմանա անգլերեն լեզվի հնչյունական և առոգանական առանձնահատկությունների կայուն հմտություններ՝ դրսևորման բանավոր և գրավոր ձևերում,

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել սլոյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Տեսական հնչյունաբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում, կրթական հաստատություններում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և կրթության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		
Գործնական աշխատանք	42	
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	48	
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված,

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը: Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:
- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային

ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

• **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ հա-

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

մացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:

- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Ձեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր. . . .

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում. . . .

---

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

Ինքի	Թեմա (մոդուլ ?)	ուսումնական աշխատանքի ծավալը և տեսակները				Ինքնուրույն աշխատանք
		դաս. աշխատ անո սեմ.		գործ. աշխատ	լաբ.աշխ ատանք	
	Մոդուլ I					
1	Introduction. The Phonetic System of the English Language. Letters and Sounds			2		Mark Hancock, English Pronunciation in Use Intermediate
2	The organs of speech and their functions. Dialogues. Tongue twisters. Letters and Sounds			4		Peter Roach «English Phonetics and phonology, Cambridge
3	Classification of English Vowel Phonemes			6		

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

4	Classification of English Consonant Phonemes Articulation of English Vowels and Consonants			4		A Practical course in English Phonetics , M.A. Sokolova,
5	Junction of Speech Sounds			2		
6	Modifications of Phonemes in Connected Speech The Mechanism of Articulatory Transition of Phonemes in Connected Speech. Assimilation. Reading Practice. Tongue twister.			2		
7	Elision. Dialogues. Tongue twisters. Letters and Sounds			2		
8	Elision and Reduction. Sound Alternations.			2		
9	Linking /r/. Combining Sounds Sound Alternations.			2		

10	Syllable Formation. Reading Practice. Tongue twister. Combining Sounds			4		
11	Syllable Formation. Syllable Division. Syllable. The Phenomenon of the Syllable			2		
12	The Nature of Word Stress. Types of Word Stress. Degrees of Word Stress.			4		
13	Combining Sounds			2		
14	Placement of Word Stress			2		
15	Sentence Stress and Rhythm. Definition of Intonation.			2		

11. Ուսումնասիրողական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	A Practical course in English Phonetics, M.A. Sokolova,	2002

2.	Peter Roach «English Phonetics and phonology, Cambridge,	1995
3.	Peter Roach, «Phonetics, Oxford	2009
4.	Mark Hancock, English Pronunciation in Use Intermediate	2012
5.	J.O.Catford «A practical introduction to phonetics, Oxford,	1988
6.	O`Connor, «Phonetics, Great Britain	1973
7.	Теоретическая фонетика английского языка [Текст]: учебно- практическое пособие / сост. А.В. Зырянова.	2016
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	H.G.Widdowson «Linguistics, Oxford	2009
2.	V. Vassilyev «English Phonetics, Moscow	1980
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	Wikipedia	
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

	<i>Թեմա</i>	<i>Ուսումնասիրվող հարցեր</i>	<i>Ժամաքանակ</i>	<i>Ստորան ձևակերպում</i>	<i>Գրականություն</i>
1	1.1 Introduction to Phonetics 1.2 Organs of Speech and their Functions	1. What parts does the palate (tongue) consist of? 2. Where are the vocal cords situated?	6	interactive	1. "English Phonetics." A Practical Course (1996) by M. A. Sokolova.

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Under what conditions does the flow of air cause the vocal cords to vibrate? 4. What speech sounds are produced when the vocal cords are apart (drawn together)? 5. What conditions make it possible for the flow of air to pass out through the mouth (nasal) cavity? 6. What active (passive) organs of speech do you know? 			
2	<p>2.1 Classification of Speech Sounds.</p> <p>2.2 Classification of English Consonant Phonemes</p>	<p>1.How can we accurately transcribe speech sounds? 2.What speech organs are involved in speech production? 3.How do we manipulate the flow of air to produce sounds?</p>	6	interactive	Mark Hancock, English Pronunciation in Use Intermediate
3	<p>3.1 Classification of English Vowel Phonemes</p> <p>3.2 Articulation of English Vowels and Consonants</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. What is phonology? 2. What methods of phonological investigation do you know? How are phonemes discovered? 3. What is the difference between phonemes and allophones? 4. What types of allophones do you know? 	4	<p>interactive</p> <p>interactive</p>	

4	<p>4.1. The Mechanism of Articulatory Transition of Phonemes in Connected Speech.</p> <p>4.2. Assimilation. Types of Assimilation.</p> <p>4.3. Elision and Reduction.</p> <p>4.4. Sound Alternations.</p>	<p>1. What are the three stages of articulation of a speech sound?</p> <p>2. What is the merging of stages?</p> <p>3. What is the interpenetration of stages?</p> <p>4. What is assimilation, adaptation, elision, reduction?</p>	6	interactive	
5	<p>5.1. The Phenomenon of the Syllable.</p> <p>5.2. Syllable Formation.</p> <p>5.3. Syllable Division.</p> <p>5.4. Functional Aspect of the Syllable.</p>	<p>1. What is the syllable?</p> <p>2. What theories of syllable formation do you know?</p> <p>3. What do you know about syllable formation?</p>	4	interactive	
6	<p>6.1. The Nature of Word Stress.</p> <p>6.2. Types of Word Stress.</p> <p>6.3. Degrees of Word Stress.</p>	<p>1. What is stress on the auditory, articulatory, and acoustic level?</p> <p>2. What types of word stress do you know?</p> <p>3. What is the difference between fixed and free type of word stress?</p> <p>4. How does stress perform constitutive, distinctive and recognitive functions?</p> <p>5. What are the rules of word stress in English?</p>	4	interactive	
7	<p>7.1. Definition of Intonation.</p> <p>7.2. Components of Intonation.</p> <p>7.3. The Structure of Intonation Pattern.</p>	<p>1. How is intonation defined?</p> <p>2. What are the components of intonation?</p>	6	interactive	

		3. What types of pauses are distinguished according to their length and function?			
8	8.1 Sentence Stress and Rhythm.	Speak on the sentence stress and rhythm.	6	interactive	

12.2. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ⁹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	The differences between accents of English, GA, and RP	Հետազոտության ընթացքում առաջացած հարցերի քննարկում և պարզաբանում:	Ռեֆերատ, <u>Էսսե</u> , <u>Ինքնուրույն աշխատանք</u> <u>համացանցում</u>	Կիսամյակի ընթացքում, կամ վերջում	Ինտերակտիվ հարց ու պատասխան, հարցախույզ	ՊԳ, ԼԳ
2.	Transcription practice with weak forms					ՊԳ, ԼԳ
3.	Texts for phonetic transcription					ՊԳ, ԼԳ
4.	Modifications of consonants in connected speech					ՊԳ, ԼԳ
5.	The principal types of English pronunciation					ՊԳ, ԼԳ

⁹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

6.	Assimilation					ՊԳ, ԼԳ
7.	English Intonation					ՊԳ, ԼԳ
8.	Consonant clusters					ՊԳ ,ԼԳ
9.	Differences between American and British English					ՊԳ, ԼԳ
10.	The syllabic structure of English					ՊԳ, ԼԳ
11.	The accentual structure of English.					ՊԳ ,ԼԳ
12.	Shifting Stress					

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹¹

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Համակարգչային սարքավորումներ, հուսալի ինտերնետ կապ;
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹¹ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹²:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

---

¹²«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹³

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. The theory of phonetics
2. Phonetics and phonology
3. Branches of phonetics
4. Speech mechanism
5. The theory of phoneme
6. Intonation
7. Standard English and RP
8. Reduction
9. Aspiration
10. Assimilation
11. Types of assimilation
12. Degrees of assimilation
13. Principles of phonetic classification

Ա) 1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված թեմաները.

1. The organs of speech and their functions. Four aspects of speech sounds.
2. Classificatory principles of English consonants as the basis for the phonological oppositions in the system of English consonant phonemes.
3. Classificatory principles of English vowels as the basis for the phonological oppositions in the system of English vowel phonemes.
4. Differences in articulation basis of English and Russian vowel and consonant phonemes.
5. The definition general characteristics and structure of syllables.
6. The definition of the syllable. General principles of classification of syllables. Types of syllables.
7. The definition of the syllable. Functional characteristics of syllables.
8. The definition of the syllable. The expiratory theory of syllable formation.
9. The definition of the syllable. The relative sonority theory of syllable formation.
10. The definition of the syllable. The muscular tension theory of syllable formation.
11. The definition of the syllable. The three types of consonant theory of syllable division.
12. The definition of the syllable. The loudness theory of syllable formation.

• Բ) 2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում) Ընդգրկվող թեմաները.

1. The definition and general characteristics of word-stress. Terms synonymous to stress.
2. The definition of word-stress. The classification of word-stress according to its relevant features.

---

¹³ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

3. The definition of word-stress. The classification of word-stress according to its position.
4. The definition of word-stress. The degrees of word-stress.
5. The definition of word-stress. Accentuation tendencies of English.
6. The definition of word-stress. Functional characteristics of word-stress.
7. The definition of intonation. Voice tambre and temporal characteristics of intonation.
8. The definition of intonation. Speech melody as a component of English intonation.
9. The definition of intonation. Sentence stress as a component of English intonation.
10. The definition of intonation. Rhythm as a component of English intonation.
11. The definition of intonation. Functional characteristics of intonation.
12. The definition of intonation. Unemphatic and emphatic intonation.
13. The definition of a syntagm and its general characteristics.
14. The definition of a syntagm. The head, pre-head, tail as elements of a syntagm.
15. The nucleus of a syntagm. The principle nuclear tones in English.
16. Standard pronunciation of English and its regional variants. Received Pronunciation and non-RP dialects.
17. National variants of English pronunciation. The main types of American pronunciation.
18. The main differences between Received Pronunciation and General American pronunciation.

Ընթացիկ և ամփոփիչ ստուգման նյութեր՝ բովանդակության սահմանմամբ

«Տեսական հնչյունաբանություն» առարկայի ընթացիկ ստուգման տարբերակի նմուշ և ամփոփիչ քննության հարցաշար
Ընթացիկ ստուգման նմուշ

14.4. Գնահատման չափանիշները¹⁴.

- Տեսական գիտելիքները.....:
- Գործնական աշխատանքները. . . . .:
- Սեմինար պարապմունքները. . . . .:
- Լաբորատոր աշխատանքները. . . . .:
- Ինքնուրույն աշխատանքը. . . . .:

---

¹⁴ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 023102.00.6 «Օտար լեզու և գրականության»
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 023102.02.6 «Թարգմանչական գործ»

Որակավորման աստիճան՝ **բակալավր, մագիստրոս**
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2025թ

Կարողունակություն

- ինչն»É ÇÿùÝáõñáõÛÝ »½ñ³í³óáõÃÛáõÝÝ»ñ, Ñ³Û»Û³íáõÃÛáõÝÝ»ñ, ½áõ.³Ñ»éÝ»ñ ³Ýóí³óÝÇ 1ñ³Ýó ÛÇç”
- óáõó³μ»ñ»É ì»è³í³Ý հնչյունաբանության Û»Ãá¹ÇÝ Ñ³Û³á³í³èË³Ý .Ç³í³Ý Û³íáÕáõÃÛáõÝ
- տարբերակել նախադասության հնչերանգը և ռիթմական խմբերը, հարցական նախադասությունների տեսակները, հասկանալ զեղջված անդամներով նախադասությունները, փոխկապակցված հարցերի շարքը, ինչպես նաև տարբերակել պաշտոնական և ոչ պաշտոնական տեղեկատվությունը

Դասընթացի բովանդակությունը

1	1.1 Introduction to Phonetics 1.2 Organs of Speech and their Functions
2	2.1 Classification of Speech Sounds. 2.2 Classification of English Consonant Phonemes 2.1 Classification of Speech Sounds. 2.2 Classification of English Consonant Phonemes
3	3.1 Classification of English Vowel Phonemes 3.2 Articulation of English Vowels and Consonants 3.1 Classification of English Vowel Phonemes 3.2 Articulation of English Vowels and Consonants 3.1 Classification of English Vowel Phonemes
4	4.1. The Mechanism of Articulatory Transition of Phonemes in Connected Speech.

	<p>4.2. Assimilation. Types of Assimilation.</p> <p>4.3. Elision and Reduction.</p> <p>4.4. Sound Alternations</p>
5	<p>5.1. The Phenomenon of the Syllable.</p> <p>5.2. Syllable Formation.</p> <p>5.3. Syllable Division.</p>
6	<p>6.1. The Nature of Word Stress.</p> <p>6.2. Types of Word Stress.</p> <p>6.3. Degrees of Word Stress.</p>
7	<p>7.1. Definition of Intonation.</p> <p>7.2. Components of Intonation.</p> <p>7.3. The Structure of Intonation Pattern.</p>
8	<p>8.1. Sentence Stress and Rhythm.</p>

<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր, ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, <p>ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:</p>
---	---

Փրականություն

Պարտադիր-

1	M.A. Sokolova, «English Phonetics. A theoretical course	2002
2	Peter Roach «English Phonetics and phonology, Cambridge,	1995
3	Peter Roach, «Phonetics, Oxford	2009
4	O. Akhmanova, L`udmila Minaeva «An outline of English Phonetics	1973
5	J.O.Catford «A practical introduction to phonetics, Oxford,	1988

Լրացուցիչ-

1	H.G.Widdowson «Linguistics, Oxford	2009
2	V. Vassilyev «English Phonetics, Moscow	1980
3	O`Connor, «Phonetics, Great Britain	1973

